

4. Atkinson A. B. Lectures on Public Economics / A. B. Atkinson, J. E. Stiglitz. – New York : McGraw-Hill, 1980. – 568 p.

5. Канеман Д. Карти ограниченной рациональности: психология для поведенческой экономики / Д. Канеман // Психологический журнал. – 2006. – № 4. – С. 5–28.

6. Данько Т. П. Управление маркетингом : учебник / Т. П. Данько. – 2-е изд. – Москва : Инфра-М, 2001. – 334 с.

7. Канеман Д. Рациональный выбор, ценности, фреймы / Д. Канеман, А. Тверски // Психологический журнал. – 2003. – № 4. – С. 31–42.

Радіонова Н. Й.

кандидат економічних наук, доцент кафедри

Київський національний університет технологій та дизайну

ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ

СИСТЕМИ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ

На сьогоднішній день управлінський облік не має жорсткої регламентації у вітчизняному законодавстві, керівництво підприємства самостійно вирішує, якими параметрами класифікувати об'єкти управління та здійснювати їх облік. Інформація управлінського обліку, яка призначена для керівництва і менеджерів підприємства, є комерційною таємницею і носить конфіденційний характер. Тому, сегмент інформації про об'єкти предметної області управлінського обліку носить закритий характер, використовується підприємством і не надходить відображення в загальнодоступному інформаційно-економічному просторі. Вибір об'єктів управлінського обліку повністю зумовлений інтересами управління конкретного підприємства. Це може бути підприємство в цілому, як господарюючий суб'єкт, відокремлена "виробничо-економічна структура" [5, с. 13], або окремі структурні підрозділи у вигляді бізнес-одиниць, центрів відповідальності, місць формування витрат і т. д. Об'єктами обліку можуть виступати також носії витрат: готова продукція, напівфабрикати, окремі виробы і їх групи і т. п. Особливим об'єктом вивчення і дослідження в управлінському обліку стають витрати та результати діяльності підприємства у вигляді маржинального доходу, прибутку, а також трансфертні ціни.

А. Н. Кизилов в своєму дослідженні зазначає наявність взаємозв'язку між обраними об'єктами управлінського обліку та управлінськими діями. Так, що до об'єктів управлінського обліку є строго визначені часові інтервали проведення облікових операцій, які визначаються умовами допустимого часу формування рішень та реалізації управлінських рішень. Крім того, вибір об'єктів управлінського обліку визначається вимогою формування впливовості управлінських рішень, включаючи вимоги ідентифікації, спостережливості і керування [5].

Концептуальні засади формування інформаційно-економічного простору управлінського обліку включають такі аспекти: мета, принципи та властивості його побудови, структурну характеристику, суб'єктів, що генерують і споживають інформаційні ресурси і їх цільові установки.

Мета створення інформаційно-економічного простору управлінського обліку – надання інформаційної підтримки користувачам і задоволення їх інтересів в отриманні інформації для прийняття рішень, спрямованих, в кінцевому підсумку, па забезпечення стійкої конкурентоспроможності господарюючих суб'єктів.

Формування і функціонування інформаційних ресурсів управлінського обліку передбачає ефективну інформаційну взаємодію між користувачами інформації управлінського обліку та суб'єктами управління за принципами "прямий"

і “зворотного” зв’язку. В процесі функціонування економічного простору управлінського обліку утворюється інфокомунікаційний обмін, що має певну специфіку, на відміну, наприклад, від фінансового обліку. Критерієм ефективності функціонування економічного простору управлінського обліку виступає ефективність і результативність всіх процесів, що відбуваються в фінансово-господарській діяльності підприємства.

В основі формування інформаційно – економічного простору стратегічного управлінського обліку перебувають базові принципи, зумовлені особливостями управлінського обліку. Основними з них можна визначити [3]:

1. Закритість. Локальність і відособленість інформаційного простору управлінського обліку зумовлена закритим характером управлінської інформації про об’єкти обліку. Незважаючи на те, що частина інформації з управлінського обліку у вигляді певних регламентів, стандартів, методичних рекомендацій, знань, а також окремих показників управлінської звітності носить відкритий характер і надходить в загальноекономічний простір, велика її частина недоступна для широкого кола користувачів.

2. Інфокомунікаційна обмеженість. Специфіка процесу інформаційних комунікацій в досліджуваному інформаційному просторі полягає в наступному: з огляду на закритий характер управлінського обліку, інформаційний обмін з іншими інформаційними просторами будується за принципом одноканальний, тобто суб’єкти економічного простору управлінського обліку, в основному, споживають інформацію інших інформаційних просторів.

Слід зауважити, що розвиток системи управлінського обліку в сторону стратегічної спрямованості та поява нових об’єктів обліку підвищує роль нефінансових показників в інформаційному забезпеченні завдань управлінського обліку, розширюючи тим самим відповідний просторовий сегмент управлінської інформації. Незважаючи на підвищення значущості нефінансової інформації, вона є додатковою, допомагаючи розкривати причини і пояснюючи, “що насправді стоїть за даними фінансових звітів” [7].

Ще одним сегментом економічного простору управлінського обліку є управлінська звітність. Вона являє собою впорядковану сукупність показників: прогнозованої інформації, фактичної, релевантної інформації, а також відхилень – своєрідних індикаторів розбіжностей від заданих значень. Параметри і структура управлінської звітності формуються виходячи з потреб управлінського персоналу кожного конкретного підприємства. На відміну від фінансової звітності, яка носить відкритий характер, “орієнтована на абсолютну величину показників в розрахунку на порівняно тривалий термін звітного періоду (місяць, квартал, рік)” [4] і регламентується певними стандартами і рекомендаціями міжнародного і національного рівня, управлінська звітність закрита для широкого кола користувачів і її формування не регулюється ніякими зовнішніми стандартами.

3. Гнучкість. В даному випадку під гнучкістю розуміється здатність оперативного налаштування генерації інформації управлінського обліку і звітності відповідно до змін запитів користувачів. У цьому контексті доречним буде розглядати аспекти гнучкості, які застосовні до автоматизованих систем бухгалтерського обліку [5].

Стратегічні аспекти гнучкості, пов’язані з реакцією користувачів на законодавчі нововведення, зміни навколишнього середовища, масштаб і напрями го-

сподарської діяльності підприємства, внесення змін до облікової політики підприємства і т. д.

Поточна гнучкість передбачає можливість адекватного реагування на інтереси користувачів протягом коротких інтервалів часу, включаючи гнучку реакцію на зміну запитів користувачів обліково-звітної інформації.

4. Спрямованість на задоволення інтересів цільової групи користувачів. Згідно з цим принципом, повинна забезпечуватися максимальна задоволеність інформаційних і економічних інтересів всіх учасників процесів генерування і споживання облікової інформації, з урахуванням її вузької спрямованості на цільовий сегмент споживачів. Це можливо, якщо інформаційні ресурси будуть володіти такими властивостями як корисність, значимість, а також іншими якісними характеристиками. Результати вітчизняних досліджень показують, що “40-50% всієї інформації є надлишковою в інформаційному потоці і в той же час в обліку відсутнє близько 50% інформації, необхідної для управління, а прийняття рішень базується частіше на інтуїції, ніж на точній і об’єктивній інформації” [6]. Тому реалізація даного принципу повинна забезпечувати своєчасність, достовірність і якість інформації, в першу чергу, для основного сектора користувачів – управлінської ланки господарюючих суб’єктів.

Крім того, в процесі становлення і розвитку стратегічного управлінського обліку, розширювалася сфера користувачів інформації управлінського обліку: від вузького кола науковців, практиків і менеджерів промислових компаній рубежу 19–20 ст. до сучасних груп користувачів 21 ст, що включають окремих індивідуумів, колективи фахівців, команди менеджерів і організації (різних інституційних форм), що займаються дослідженнями в області управлінського обліку, виробленні єдиних принципів і методик обліку, навчанням і підготовкою кадрів для даної області діяльності. У теперішній час ринок програмного забезпечення пропонує значну кількість управлінських інформаційних систем, які розрізняються за принципами побудови, функціональними можливостями, вимогами до користувачів та інші. Серед найбільш популярних можна виділити: 1: С Підприємство, FinExpert, Аналітик, Галактика, Platinum, Парус, RS-balance, БЕСТ та інші.

Доступність інформаційних ресурсів певних сегментів роблять число користувачів економічного простору управлінського обліку практично необмеженим, одночасно стимулюючи його розширення і розвиток, визначаючи зміст і якісний рівень формованої інформації.

Отже, сучасний період розвитку людської цивілізації характеризується переходом до нової, інноваційної фази розвитку, відмінною рисою якої є підвищена увага до знань, оскільки вони все більше проявляють себе у вигляді безпосередньої продуктивної сили. В економічному плані “мова йде про виникнення феномена економіки знань”, виробництво яких є джерелом економічного зростання, а сектора технологічної матеріалізації знань відіграють в сучасних умовах вирішальну роль. Знання, як ринковий продукт, мають три принципові особливості (інформаційну природу, дискретність і доступність) і, як і будь-які інші продукти подібного роду, набувають значення, якщо відбувся не просто їх використання в тій чи іншій формі, а отримання ефекту від цього.

Список використаної літератури

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV із змінами від 13.04.2012 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.

2. Аверчев И. В. Управленческий учет и отчетность. Постановка и внедрение (+ CD-ROM) / И. В. Аверчев. – Москва : Рид Групп, 2011. – 416 с.
3. Ермакова Н. А. Контрольно-информационные системы в экономическом пространстве управленческого учета : дис. ... д-ра экон. наук : 08.00.12. – Москва : РГБ, 2005. – 366 с.
4. Ивашкевич В. Б. Бухгалтерское дело : учебное пособие / В. Б. Ивашкевич, Л. И. Куликова. – Москва : Экономист, 2005. – 523 с.
5. Нападowska Л. В. Управлінський облік : підручник для студ. вищ. навч. закл. – 2-ге вид. доопрац. та допов. – Київ : КНТЕУ, 2010. – 648 с
6. Николаева О. Е. Управленческий учет / О. Е. Николаева, Т. В. Шишлова. – 12-е изд. – Москва, 2010. – 336 с.
7. Панков В. В. Базовые принципы и допущения стратегического управленческого учета / В. В. Панков, В. Ф. Несветайлов // Международный бухгалтерский учет.– 2012.– № 7. – С. 3–24.

Рахимжанова К. К.
слушатель магистратуры

Бузаубаева П. Н.
старший преподаватель
Академия “Болашак”
г. Караганда, Республика Казахстан

ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ АГРОПРОМЫШЛЕННОГО ПРОИЗВОДСТВА КАЗАХСТАНА

Рыночные преобразования, проводимые в агропромышленном комплексе, обусловили определенные актуальные проблемы, от решения которых зависит разработка экономического механизма, обеспечивающего сбалансированное и стабильное развитие отраслей, формирующих аграрный сектор. Для устойчивого функционирования сельского хозяйства в условиях рыночной среды особую значимость приобретает адаптация к рискам сельскохозяйственного производства, во многом связанным с различиями природных, социально-экономических условий, определяющих функционирование и развитие агропродовольственной сферы.

Так, в растениеводстве снижение риска достигается биологическими способами защиты, т. е. использованием сельскохозяйственных культур, устойчивых к засухам, заморозкам и т.п. Селекция позволяет создать позднеспелые сорта, что позволяет защитить сельхозкультуры от весенних заморозков, а также снижать потери за счет применения агротехнических приемов, рассчитанных на определенные колебания погодных условий, орошение, боронование, внесение удобрений по научно обоснованной схеме, снегозадержание, борьбу с сорняками и вредителями растений.

Эти и другие проблемы развития аграрного производства Казахстана определили актуальность и народнохозяйственную значимость разработки рекомендаций по внедрению системы управления рисками в АПК республики.

Государство должно быть эффективным, в частности, готово к делегированию некоторых своих полномочий структурам, доказавшим свою способность лучше самого государства реализовывать эти полномочия. Деятельность государства как субъекта управления в агропромышленной сфере должна иметь некоторые особенности, которые обусловлены значительными отличиями агро-